

Projekti:

Terminologija i stručno prevođenje za međukulturni dijalog i specijaliziranu komunikaciju

Voditelji projekta: Maja Bratanić (Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje) i Mojca Pecman (Sveučilištem Paris Diderot-Paris 7)

Suradnici: Nicolas Froeliger, Christopfer Gledhill, Larisa Grčić Simeunović, John Humbley, Natali Kubler, Bruno Nahod, Mojca Pecman, Ana Ostroški Anić, Alexandra Volanschi

Trajanje projekta: 2013 - 2014

Financiranje: Ministarstvo znanosti i obrazovanja

Opis

Prvi cilj projekta je međuinstitucionalna razmjena znanja i iskustva kako bi se osiguralo kvalitetno osposobljavanje prevoditelja na novom studiju prevoditeljstva na Odsjeku za francuski jezik i književnost Sveučilišta u Zadru koji službeno počinje od akademske godine 2012/2013. Sukladno zahtjevima EU, budući prevoditelji na hrvatski jezik trebaju biti osposobljeni za stručno prevođenje, te je stoga cilj novog studija prevoditeljstva ponuditi stjecanje tih znanja i praktičnih kompetencija. Model integracije stručnog prevođenja, terminološke discipline te terminografskih istraživanja nije do sada zastupljen na niti jednom prevoditeljskom studiju u Hrvatskoj. Tijekom projekta COGITO, profesori sa Odsjeka za francuski jezik i književnost i istraživači sa Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje upoznat će se sa suvremenim pedagoškim i terminološkim metodama Odsjeka EILA Sveučilišta Paris Diderot koji ima dugogodišnju tradiciju u osposobljavanju stručnih prevoditelja i terminologa. Posebno mjesto pri tome zauzima primjena temeljnih metoda korpusne lingvistike koje pomažu pri podučavanju jezika struke, ali i služe kao neophodan alat pri prevođenju stručnih tekstova. Drugi je cilj projekta COGITO umrežavanje postojećih terminoloških baza ARTES i STRUNA kao i izrada dvojezične terminološke baze podataka za edukaciju budućih prevoditelja na Odsjeku za francuski jezik i književnost.

Četverojezična baza krškog nazivlja (QUIKK)

Voditelji projekta: Špela Vintar (Odjel za prevoditeljstvo Sveučilišta u Ljubljani), Maša Surić (Odjel za geografiju Sveučilišta u Zadru),

Trajanje projekta 2016 - 2017

Suradnici: Tomislav Frleta, Larisa Grčić Simeunović, Robert Lončarić, Dražen Perica, Uroš Stepšnik, Barbara Vodanović

Financiranje: Ministarstvo znanosti i obrazovanja

Opis

Cilj projekta je ponuditi suvremeni terminološki opis nazivlja krša pomoću korpusne metodologije koji će nadomjestiti nedostatke postojećih glosara koji ne odražavaju stvarnu uporabu nazivlja u specijaliziranoj komunikaciji. Dosadašnja iskustva među kolegama s Odjela za prevoditeljstvo Filozofskog fakulteta u Ljubljani i Odsjeka za francuski jezik i književnost Sveučilišta u Zadru ukazala su na potrebu izrade praktičnih alata u kontekstu strukovnog

prevođenja za koje se obučavaju studenti prevođenja. Osim teorijskih principa metodologije terminološkog opisa koji se podučavaju na oba odjela u okviru kolegija Terminologija i Terminografija, studente je poželjno obučiti i za izradu terminoloških natuknica u višejezičnoj terminološkoj bazi koje predstavljaju temelj kvalitetnog prevođenja. U izradu terminološke baze bit će uključeni i stručnjaci predmetnog područja, odnosno znanstvenici Odjela za geografiju Sveučilišta u Zadru i Filozofskog fakulteta u Ljubljani čiji je uži znanstveni interes vezan za geologiju, geomorfologiju i hidro(geo)logiju Dinarskog krša. Dosadašnja iskustva sudionika projekta u prevođenju i terminološkim analizama, omogućit će izradu terminološke baze na 4 jezika: hrvatskom, slovenskom, francuskom i engleskom jeziku. Četverojezična terminološka baza ilustrirat će specifičnosti krških fenomena i time ujedno potaknuti interes za poznavanjem krša među studentima geoznanosti i prevoditeljstva. Osim toga, terminološki će opis omogućiti uvid u pojmovne sličnosti i razlike unutar ontologije Dinarskog krša kao i u višedimenzionalnost i kompleksnost značenja stručnih pojmova.

Dinamičnost kategorija specijaliziranoga znanja (DIKA)

Voditeljica projekta: Ana Ostroški Anić (Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje)

Trajanje projekta: 2018 - 2023

Suradnici: Martina Bajčić, Ivana Brač, Larisa Grčić Simeunović, Ivanka Rajh, Maja Lončarić

Financiranje: Hrvatska zaklada za znanost

Opis

Semantičko-sintaktički model opisa dinamičnosti kategorija specijaliziranoga znanja (DIKA) interdisciplinarni je projekt u kojem će se provoditi sintaktička, semantička i diskursna istraživanja tekstova iz nekoliko strukovnih područja radi oblikovanja modela terminološkoga opisa dinamičnosti kategorija specijaliziranoga znanja. Prijevodno usmjeren terminološki rad i teorijska istraživanja nazivlja i stručnoga diskursa u okviru suvremenih kognitivnolingvističkih teorija temelj su za izradu baze podataka namijenjene prevoditeljima i studentima prevoditeljskih studija ili smjerova. U projektu će se osobita pozornost posvetiti istraživanju: 1. konceptualizacije pojmova i pojmovnih odnosa u specijaliziranim semantičkim okvirima (na primjerima hrvatskoga nazivlja iz različitih domena: zrakoplovstva, prava, karstologije, marketinga) te semantičkih uloga u specijaliziranim okvirima; 2. sintaktičko-semantičkom istraživanju glagola u terminologiji; 3. figurativnosti u terminologiji i stručnom diskursu i 4. prevođenju pravnih pojmova i uspostavljanju istoznačnosti. Individualna će se istraživanja temeljiti na vlastitim mikro korpusima svakoga istraživača i na hrvatskom korpusu tekstova iz područja zrakoplovstva.

Službena dvojezičnost u slovenskoj i hrvatskoj Istri: primjer prevođenja administrativnih tekstova

Voditeljica projekta: Ivana Lalli Pačelat (Odjel za interdisciplinarnu, talijanske i kulturološke studije Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli), Mojca Kompara (Fakulteta za matematiku, naravoslovje in informacijske tehnologije Univerza na Primorskem u Kopru)

Trajanje projekta: 2018 - 2020

Suradnici: Larisa Grčić Simeunović, Peter Holozan, Vinko Kovačić, Nives Lenassi, Isabella Eliana Moscarda Mirković, Matticchio, Sandro Paolucci, Nada Poropat Jeletić, Jernej Vičič,

Financiranje: Ministarstvo znanosti i obrazovanja

Opis

Projekt se bavi trenutnim stanjem službene dvojezičnosti na području Istre gdje jedan manjinski jezik talijanski dijeli status službenoga jezika na dvojezičnome području dviju država, Slovenije i Hrvatske. Obje države teže očuvanju dvojezičnosti u etnički mješovitim područjima osiguravanja ostvarivanja prava na ravnopravnu službenu uporabu manjinskoga jezika na područjima gdje to propisuju izvori prava obiju država. Službena dvojezičnost pretpostavlja svakodnevno stvaranje paralelnih tekstova u spomenutim dvojezičnim područjima slovenske i hrvatske Istre. U većini se slučajeva tekstovi sastavljaju na slovenskome odnosno hrvatskome, a zatim se prevode na talijanski jezik. Radi službene prirode tekstova i konteksta uporabe talijanskoga jezika, vrlo je važno imati precizno i ujednačeno nazivlje kao i razvijene jezične tehnologije koje bi omogućile brži i kvalitetniji proces prevođenja pri dvojezičnim institucijama kako u Hrvatskoj tako i u Sloveniji. Ovim se projekom želi stoga okupiti skupina znanstvenika koju povezuje želja za očuvanjem dvojezičnosti i interes prema analizi trenutnoga ostvarivanja prava na ravnopravnu službenu uporabu talijanskoga jezika kao manjinskoga jezika u obje države, kao i onih znanstvenika koji sa svojim znanjima mogu sudjelovati u razvoju alata i resursa koji mogu olakšati ostvarivanje ravnopravne službene uporabe talijanskoga jezika na dvojezičnome području. U projekt su stoga uključeni stručnjaci iz područja terminologije, dvojezičnosti, jezika struke, prevođenja, prava, računalne lingvistike te informacijskih tehnologija kako bi zajedničkim radom i interdisciplinarnim pristupom postavili temelje za rješavanje problematike prevođenja na manjinski jezik.

TermFrame: Terminology and Knowledge Frames across Languages

Voditeljica projekta: Špela Vintar (Odjel za prevoditeljstvo Sveučilišta u Ljubljani)

Trajanje: 2018 - 2021

Suradnici: Larisa Grčić Simeunović, Jan Kralj, Matej Martinc, Vid Podpečan, Senja Pollak, Amanda Saksida, Uroš Stepšnik,

Financiranje: Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije

Opis

Kroz interdisciplinarnu suradnju između lingvista i informacijskih znanstvenika, istraživat će se kognitivni okviri koji stoje iza znanja, a posebna pažnja posvetit će se kulturnoj, jezičnoj i kontekstualnoj uvjetovanosti struktura znanja, koja može utjecati na terminologiju i terminografiju i način na koji je specijalizirano znanje zastupljeno u referentnim radovima.

Novi modaliteti predstavljanja znanja bit će razvijeni i prilagođeni korisnicima koji će ih moći ocjenjivati s obzirom na njihovu ulogu u tradicionalnim ontologijama i semantičkim leksikonima. Hipoteza istraživanja je da strukture znanja nisu univerzalne te da kulturna dinamika igra važnu ulogu u ekstrakciji znanja i modeliranju. Infrastruktura TermFrame bit će važan resurs za domenu krške znanosti i istodobno model novog terminološkog opisa.